

Sygn. akt O/OSD/13/2007

POSTANOWIENIE
Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [REDAKTOWANE]
z dnia 12 grudnia 2007 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [REDAKTOWANE]
w składzie:

Jolanta Styszyńska – przewodniczący
Krzysztof Skarbek – sędzia
Alicja Kujawa – sędzia

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 12 grudnia 2007 r. sprawy ze skargi [REDAKTOWANE] przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] wpisanemu na listę radców prawnych w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [REDAKTOWANE] przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, działając w oparciu o przepis art. 329 § 1 kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych

postanawia:

1. utrzymać w mocy postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANE] z dnia 9 października 2007 r., sygn. [REDAKTOWANE] o odmowie wszczęcia dochodzenia;
2. kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w [REDAKTOWANE]

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 października 2006 r. Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANE] odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie ze skargi [REDAKTOWANE] przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] prowadzącego Kancelarię Radcy Prawnego w [REDAKTOWANE] Skarżący [REDAKTOWANE] zarzucił radcy prawnemu [REDAKTOWANE] – pełnomocnikowi z urzędu, zlekceważenie jego stanowiska i sporządzeniu opinii prawnej o niecelowości wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 25 października 2006r. Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] o odrzuceniu apelacji zamiast wniesienia zażalenia na to postanowienie do Sądu Najwyższego. Odmawiając wszczęcia dochodzenia Rzecznik wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że zarzuty zawarte w skardze pana [REDAKTOWANE] nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych. Radca prawny [REDAKTOWANE] wykonał obowiązek zawodowy z zakresu świadczenia pomocy prawnej z urzędu w powyższej sprawie w ten sposób, iż nie znajdując podstaw do złożenia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] o odrzuceniu apelacji, sporządził i przestał Panu [REDAKTOWANE] opinię prawną z dnia 6 marca 2007r. o niecelowości wnoszenia zażalenia. Takie postępowanie radcy prawnego, zdaniem Rzecznika jest wypełnieniem obowiązku określonego w art. 29 ust. 4 Zasad

Etyki Radcy Prawnego, według którego w razie prowadzenia sprawy z urzędu radca prawny przedstawia klientowi pisemną opinię o braku podstaw do wnoszenia środka odwoławczego. W swojej opinii radca prawny [redacted] bardzo dokładnie wyjaśnił dlaczego brak jest podstaw prawnych do składania zażalenia. Argumentacja prawna przywołana w opinii ma oparcie w obowiązującym w czasie jej sporządzenia stanie prawnym. Jednocześnie Rzecznik podkreślił, iż zgodnie z art. 29 ust. 4 zdanie trzecie Zasad Etyki Radcy Prawnego „radca prawny nie powinien wnosić środka odwoławczego w przypadku, gdy w sposób oczywisty naruszałoby to ustawowe wymogi w tym zakresie”. Ustosunkowując się do zarzutu Skarżącego bezzasadnego żądania przez radcę prawnego przyznania przez Sąd kosztów reprezentacji z urzędu, Rzecznik wskazał, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (dz.U. Nr 163, poz. 1319 ze zm.) koszty takie przysługują bez względu na wynik postępowania, z tytułu poniesionego przez radcę prawnego nakładu pracy.

Odwołanie od powyższego postanowienia, uzupełnione pismem z dnia 3 grudnia 2007r. wniósł skarżący, wnosząc o jego uchylenie.

Skarżący wskazał, iż Sąd Rejonowy przekazując jego apelację od postanowienia z dnia 31 marca 2006r. do Sądu Okręgowego nie wezwał go do uiszczenia opłaty podstawowej w wysokości 30,00 zł, uczynił to dopiero Sąd Okręgowy w [redacted], który pismem z dnia 15 września 2006r. wezwał Skarżącego do jej uiszczenia. Uczestnik w odpowiedzi na przedmiotowe zarządzenie wniósł zastrzeżenia do owego zarządzenia „nie będąc świadomym niechlujności obowiązujących przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” poprzez obowiązywanie uchylonego później przepisu nakładającego na osoby zwolnione z kosztów postępowania sądowego obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od wniesionej apelacji. Wskazując chronologicznie na czynności Sądu oraz fakt złożenia przez Skarżącego zastrzeżeń do wydanego przez Sąd Okręgowy w [redacted] zarządzenia z dnia 15 września 2006r. wzywającego go do uiszczenia opłaty podstawowej, Skarżący ze względu na brak wiedzy na temat skutków nieuiszczenia opłaty podstawowej od wniesionej apelacji oraz niezrozumiałego dla niego zachowania Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego zwrócił się o przydzielenie mu pełnomocnika z urzędu. Powołując się na przedstawiony stan faktyczny, Skarżący zarzucił radcy prawnemu błędną ocenę stanu faktycznego i prawnego toczącego się postępowania sądowego oraz zlekceważenie stanowiska swojego mandanta i sporządzeniu opinii o niecelowości wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 25 października 2006r. o odrzuceniu apelacji. W ocenie Skarżącego takie zachowanie radcy prawnego pozbawiło go możliwości obrony jego praw i działanie na jego niekorzyść. Zdaniem Skarżącego, radca prawny powinien był wnieść, w terminie 7 dni od dnia swojego przystąpienia do sprawy, wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty podstawowej, aby móc umożliwić rozpatrzenie złożonej apelacji pod względem merytorycznym.

Rozpoznając odwołanie Skarżącego od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [redacted] stwierdził, co następuje:

Przede wszystkim podnieść należy, iż przedmiotem postępowania dyscyplinarnego jest kwestia naruszenia przez radcę prawnego Zasad Etyki Radcy Prawnego, a nie kwestie związane z zasadnością rozstrzygnięć wydawanych w

niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w [REDAKTOWANE] czy Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE]. Po przeanalizowaniu zgromadzonych w niniejszej sprawie dokumentów i dogłębnym ustaleniu stanu faktycznego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił, iż zarzuty zawarte w zażaleniu Pana [REDAKTOWANE] na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia przeciwko radcy prawnemu [REDAKTOWANE] nie są uzasadnione.

Przed wszystkim podkreślić należy, iż stan faktyczny przedstawiony przez Skarżącego w zażaleniu na postanowienie Rzecznika nie znalazł potwierdzenia w dokumentach znajdujących się w niniejszej sprawie. Postanowieniem z dnia 19 maja 2006r. Sąd Rejonowy w [REDAKTOWANE] (Sygn. [REDAKTOWANE]) zwolnił uczestnika postępowania [REDAKTOWANE] od kosztów sądowych w całości. Zarządzeniem z dnia 15 września 2006r. Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] wezwał uczestnika do uiszczenia w terminie 7 dni opłaty podstawowej w kwocie 30,00 zł pod rygorem odrzucenia wniesionej apelacji. Jednakże wbrew oświadczeniu Skarżącego, Sąd w niniejszym zarządzeniu pouczył stronę, iż zgodnie z obowiązującym art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę podstawą ma obowiązek uiścić nawet strona zwolniona w całości od kosztów sądowych. Pismem z dnia 25 września 2007r. skierowanym do Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] uczestnik odniósł się do zarządzenia Sądu z dnia 15 września 2006r. wskazując iż nadal nie jest w stanie ponieść kosztów opłaty podstawowej od wniesionej apelacji i wniósł o ustanowienie adwokata z urzędu w sprawie. W dniu 25 października 2006r. odbyła się rozprawa apelacyjna przed Sądem Okręgowym w [REDAKTOWANE], na której nie był obecny Skarżący [REDAKTOWANE] oraz pozostali uczestnicy postępowania. Na niniejszej rozprawie Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] postanowił oddalić wniosek uczestnika [REDAKTOWANE] o ustanowienie adwokata z urzędu. Jednocześnie odrzucił apelację wniesioną przez Skarżącego. Na przedmiotowym posiedzeniu, Sąd również podał ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia. Podkreślić należy, iż z protokołu rozprawy z dnia 25 października 2006r. wynika, iż uczestnicy postępowania, w tym również [REDAKTOWANE], zostali prawidłowo powiadomieni o terminie rozprawy apelacyjnej. Pismem z dnia 18 grudnia 2006r. Sąd Okręgowy w Szczecinie doręczył Panu [REDAKTOWANE] odpis postanowienia z dnia 25 października 2006r. o odrzuceniu apelacji oraz pouczył o prawie wniesienia zażalenia na przedmiotowe postanowienie do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Okręgowego w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia. Wskazał również, iż zażalenie to powinno zostać sporządzone przez adwokata bądź radcę prawnego, pod rygorem odrzucenia bez wzywania do uzupełnienia braku formalnego.

Pismem z dnia 18 grudnia 2006r. Skarżący wniósł do Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu w sprawie złożenia zażalenia do Sądu Najwyższego od postanowienia z dnia 25 października 2006r. wskazując na istniejący przymus adwokacki. Postanowieniem Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] z dnia 8 stycznia 2007r. (Sygn. [REDAKTOWANE]) radca prawny [REDAKTOWANE] został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu do sporządzenia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE]. Zakres umocowania radcy prawnego [REDAKTOWANE] do działania w imieniu [REDAKTOWANE] został jednoznacznie określony w wydanym przez Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] postanowieniu z dnia 8 stycznia 2007r. Wskazać należy, że postanowienie o wyznaczeniu pełnomocnika z urzędu niejako zastępuje pełnomocnictwo udzielone przez samą Stronę, a zatem pełnomocnik będąc związany zakresem swojego umocowania wskazanym przez sąd, nie może podejmować czynności je przekraczające. Biorąc pod uwagę wydane na rozprawie apelacyjnej w dniu 25 października 2006r. postanowienie o oddaleniu wniosku [REDAKTOWANE] o ustanowienie adwokata z urzędu w postępowaniu przed sądem II instancji oraz wydane

postanowienie z dnia 8 stycznia 2007r. uznać należy, iż przedmiotem działania radcy prawnego było wyłącznie dokonanie oceny istnienia podstaw prawnych uzasadniających wniesienie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] o odrzuceniu apelacji.

Jednocześnie biorąc pod uwagę ocenę, czy radca prawny [REDAKTOWANE] naruszył Zasady Etyki Radców Prawnych wykonując swoje obowiązki jako pełnomocnik z urzędu w niniejszej sprawie, Sąd Dyscyplinarny w całości podziela pogląd Rzecznika wyrażony w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Argumentacja prawna przywołana w opinii radcy o niecelowości wnoszenia środka zaskarżenia na postanowienie Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] znajduje podstawę w przepisach prawnych. Albowiem w świetle art. 14 ust. 2 w związku z art. 100 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 marca 2007r.) mających zastosowanie w niniejszej sprawie, obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji obciąża nawet tę stronę, której sąd przyznał całkowite zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd Dyscyplinarny podkreśla w tym miejscu, iż w zakresie jego kompetencji nie leży ocena zasadności poszczególnych działań legislacyjnych ustawodawcy. Rzecznik prawidłowo uznał, że w brzmieniu obowiązujących wówczas przepisów, nie było podstaw prawnych do kwestionowania wydanego przez Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] postanowienia z dnia 25 października 2006r. Nadto Sąd zauważa, iż argumenty powołane przez Skarżącego w skardze na działanie pełnomocnika oraz zażaleniu na postanowienie Rzecznika, w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji oraz przywrócenia terminu do wniesienia opłaty podstawowej, powinien był podnieść na rozprawie apelacyjnej, która odbyła się w dniu 25 października 2006r., a na którą to Skarżący się nie stawił. W toku rozprawy Sąd orzekł o oddaleniu wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu w tym postępowaniu i odrzucił apelację Skarżącego.

Odnosząc się do zarzutu Skarżącego zlekceważenia stanowiska swego mandanta w przedmiocie zasadności wniesienia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, Sąd Dyscyplinarny wskazuje co następuje. Zgodnie z art. 29 ust. 4 i 5 Zasad Etyki Radcy Prawnego radca prawny może, na wyraźne życzenie klienta, wnieść pozew, złożyć wniosek lub środek odwoławczy także wtedy, gdy wcześniej wydał opinie i poinformował go o niecelowości takiej czynności; ma wówczas prawo zwrócić się o pisemne oświadczenie o jej dokonaniu na wyraźne żądanie. Nie powinien jednak wnosić środka odwoławczego w przypadku, gdy w sposób oczywisty naruszałoby to ustawowe wymogi w tym zakresie. Nadto w razie prowadzenia sprawy z urzędu radca prawny przedstawia klientowi pisemną opinię prawną o braku podstaw do wnoszenia środka odwoławczego. W przypadku, gdy radca prawny został wyznaczony przez prezesa sądu do prowadzenia sprawy - winien zawiadomić sąd o swoim stanowisku w sposób wskazany w ustawie.

W niniejszym postępowaniu radca prawny [REDAKTOWANE] wykonał wszelkie obowiązki wynikające z obowiązujących Zasad Etyki radcy Prawnego, zawiadomił Skarżącego o wyznaczeniu go na pełnomocnika z urzędu oraz poinformował o możliwości spotkania i osobistego omówienia sprawy. Jednocześnie niezwłocznie zapoznał się z aktami sprawy oraz wystąpił o odpisy z akt sprawy poszczególnych dokumentów koniecznych do oceny stanu prawnego sprawy. W wyniku analizy stanu faktycznego i prawnego uznając, iż nie ma w niniejszej sprawie postaw do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w [REDAKTOWANE] do Sądu Najwyższego w Warszawie wydał niezwłocznie opinię o niecelowości wnoszenia środka odwoławczego. W tym miejscu wskazać należy, iż ustawodawca nakładając na strony przymus adwokacki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, również przy wnoszeniu zażalenia na postanowienia kończące postępowanie w sprawie, kierował się koniecznością dokonania prawnej oceny wydanych przed sąd rozstrzygnięć pod

względem ewentualnego naruszenia norm prawa materialnego bądź naruszenia przepisów postępowania cywilnego. W przedmiotowym postępowaniu, radca prawny [REDACTED] w wydanej opinii o niecelowości wnoszenia środka odwoławczego wykazał brak przesłanek prawnych do wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego i szeroko je uzasadnił. Przedmiotową opinię radca prawny niezwłocznie przedstawił stronie [REDACTED] oraz Sądowi Okręgowemu w [REDACTED]

Podkreślić nadto należy, iż zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. Nr 123 poz. 1059 ze zm.) radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego. Nadto zgodnie z art. 4 Zasad Etyki Radców Prawnych, radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami, według najlepszej woli i wiedzy, uczciwie, rzeczowo, z należytą starannością.

W niniejszym postępowaniu uznać należy, iż radca prawny [REDACTED] wypełnił wszystkie obowiązki nałożone na niego przez ustawę o radcach prawnych oraz Zasady Etyki Radców Prawnych, jak również postanowieniem Sądu Okręgowego w [REDACTED] z dnia 8 stycznia 2007r. Zatem nie można stwierdzić, że radca prawny [REDACTED] w niniejszym postępowaniu działał z naruszeniem Zasad Etyki Radców Prawnych.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego postanowienia przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia stronom odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem. Odwołanie wraz odpisami dla stron wnosi się za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w [REDACTED]

Odpisy otrzymują:

1. [REDACTED]
2. Radca prawny [REDACTED]
3. Zastępca rzecznika Dyscyplinarnego
4. Minister Sprawiedliwości